

Internetconsultatie Wijziging Participatiewet voor verbeteren van de ondersteuning van mensen in de bijstand

Aanleiding

Het kabinet beoogt een inclusieve samenleving, waarbij mensen zoveel mogelijk meedoen in betaald werk, en als dat (nog) niet mogelijk is via andere vormen van participatie. Het is van belang dat mensen in de bijstand regelmatig worden gezien en gesproken en dat gemeenten samen met hen onderzoeken welke ondersteuning nodig is.

De regering stelt daarom twee maatregelen voor:

1. Ondersteuning bieden aan bijstandsgerechtigden middels een niet vrijblijvend passend aanbod
2. Aanpassing uitvoering taaleis

Voor deze twee mogelijke maatregelen is een internetconsultatie opengesteld.

Niet vrijblijvend aanbod

Algemene doelstelling is dat iedereen zoveel mogelijk op haar eigen niveau participeert in de maatschappij. Deze doelstelling wordt door iedereen onderschreven. Het kabinet wil dit bewerkstelligen middels de verplichting dat gemeenten samen met iedere bijstandsgerechtigde actief op zoek gaan naar een passende niet vrijblijvende activiteit.

Gemeenten moeten een niet-vrijblijvend aanbod doen aan mensen in de bijstand dat bij hen past, waarbij de sociale activering ten behoeve van de eigen ontwikkeling en de wederkerigheid zoals omschreven in de huidige tegenprestatie goed ingebed zijn.

Staatssecretaris van Ark stelt echter dat het doen van een passend aanbod binnen de bestaande toegekende budgetten moet worden gedaan. Met de huidige financiële middelen is het echter niet mogelijk om iedereen te ondersteunen.

Het advies is om geen niet vrijblijvend passend aanbod voor alle uitkeringsgerechtigden te bewerkstelligen op basis van de volgende overwegingen:

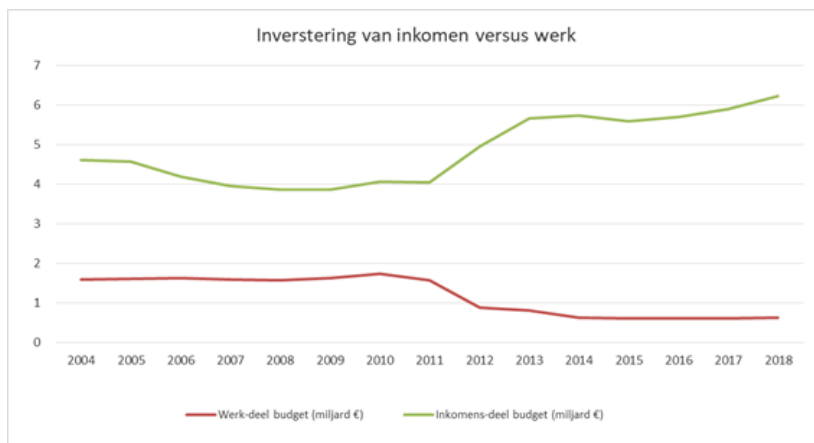
1. Reeds bestaand beleid

Indien een gemeente van mening is dat voor een uitkeringsgerechtigde een bepaalde activiteit in het kader van participatie of re-integratie dient te worden verplicht, kent de huidige Participatiewet hiertoe reeds voldoende mogelijkheden. Dit behoeft niet middels het verplicht stellen van een niet vrijblijvend aanbod voor alle uitkeringsgerechtigden.

Ook het verplicht aantal minimum contactmomenten betreft maatwerk, afgestemd op de situatie en capaciteiten van de uitkeringsgerechtigden.

2. Financiële middelen

Op de middelen voor re-integratie op rijksniveau is de afgelopen jaren meer dan een miljard bezuinigd. Het participatiebudget is vanaf 2010 per uitkeringsgerechtigde flink gedaald, waardoor gemeenten niet in staat zijn alle uitkeringsgerechtigden te ondersteunen.

Daarnaast is de huidige doelgroep binnen de Participatiewet zwakker dan voorheen door de toevoeging van de nieuwe Wajong en WSW doelgroepen. Het gaat veelal om mensen die blijvende ondersteuning nodig hebben. Om de gestelde ambities ten aanzien van het doen van een niet vrijblijvend aanbod aan alle uitkeringsgerechtigden te kunnen waarmaken, zoals gesteld in het wetsvoorstel, moet het rijk ook structureel extra middelen beschikbaar stellen.

Door de grote tekorten in het sociaal domein ontbreekt ook de ruimte voor gemeenten om zelf extra te investeren in een passend aanbod. Het is belangrijk dat gemeenten hier meer in kunnen investeren. Dat betaalt zich op meerdere manieren terug: minder uitkeringskosten en minder beroep op zorg.

Bovendien zit de huidige economie in een hoogconjunctuur. De werkloosheid staat momenteel op een laag niveau en ook het aantal mensen in de bijstand daalt. Waar de markt zijn werk kan doen, gebeurt dat dus al op grote schaal. De verwachting is dat het aantal mensen in de bijstand gaat toenemen door de afvlakkende economische groei en veranderende wet- en regelgeving, terwijl het participatiebudget nagenoeg hetzelfde blijft.

3. Handhaving

Indien een niet vrijblijvend passend aanbod wordt gedaan, dient bij niet nakoming van deze verplichting, hieromtrent ook te worden gehandhaafd. De doelgroep betreft in belangrijke mate de uitkeringsgerechtigden met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Daarbij is vaak sprake van meervoudige problematiek, zoals zware geestelijke en/of lichamelijke gezondheidsproblemen of verslaving. Het opleggen van een maatregel voor deze doelgroep zal vaak averechts werken, met alle gevolgen van dien. Bovendien vraagt het handhaven voor een niet vrijblijvend passend aanbod voor alle uitkeringsgerechtigden extra capaciteit.

Wet Taaleis

De huidige Wet Taaleis sluit op een aantal punten niet aan bij de behoefte van gemeenten. Daarom beoogt het wetsvoorstel verbeteringen aan te brengen in de uitvoering van de taaleis. Deze moet eenvoudiger worden in de uitvoering en moet effectiever kunnen worden ingezet binnen het re-integratie instrumentarium.

Beheersing van de Nederlandse taal kan van groot belang zijn voor participatie en re-integratie. Indien taal een belemmering vormt voor re-integratie dan wel participatie, zijn er reeds voldoende mogelijkheden binnen de Participatiewet om hierop te anticiperen. Hiervoor is geen aparte Wet Taaleis noodzakelijk.